

Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича

(повне найменування закладу вищої освіти)

Географічний факультет

(назва інституту/факультету)

Кафедра географії та менеджменту туризму

(назва кафедри)

“ЗАТВЕРДЖУЮ”

Декан географічного факультету

Мирослав ЗАЯЧУК

«30» серпня 2023 року

**РОБОЧА ПРОГРАМА
навчальної дисципліни**

ФІЗИЧНА ГЕОГРАФІЯ СВІТУ

(вказіть назву навчальної дисципліни (іноземною, якщо дисципліна викладається іноземною мовою))

вибіркова

(вказати: обов'язкова/вибіркова)

Освітньо-професійна програма Готельно-ресторанний сервіс та
Туроперейтинг, Міжнародний туризм
(назва програми)

Спеціальність 242 "Туризм і рекреація"
(вказати: код, назва)

Галузь знань 24 "Сфера обслуговування"
(вказати: шифр, назва)

Рівень вищої освіти перший (бакалаврський)
(вказати: перший (бакалаврський)/другий (магістерський)/третій (освітньо-науковий))

Факультет Географічний
(назва факультету/інституту, на якому здійснюється підготовка фахівців за вказаною освітньо-професійною програмою)

Мова навчання українська
(вказати: якими мовами читається дисципліна)

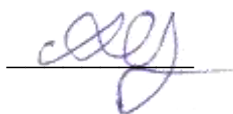
Чернівці 2023 рік

Робоча програма навчальної дисципліни **«Фізична географія світу»** складена відповідно до вимог її змісту (Ліцензійні умови провадження освітньої діяльності 2015 р.) та відповідає освітнім програмам «Міжнародний туризм», уведеній наказом по університету № 185 від 11.05. 2021 р., та «Готельно-ресторанний сервіс та туроперейтинг», уведеній наказом по університету № 83 від 28.02. 2023 р. (спеціальність 242 «Туризм і рекреація», галузь знань 24 «Сфера обслуговування»)

Розробник: доц. **Заячук Оксана Григорівна**, доцент кафедри географії та менеджменту туризму, к.геогр.н.

Погоджено

з гарантом ОП «Міжнародний туризм»

Олександр КОРОЛЬ

Погоджено

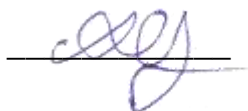
з гарантом ОП «Готельно-ресторанний сервіс та туроперейтинг»

Галина КРУЛЬ

Затверджено на засіданні кафедри географії та менеджменту туризму
Протокол № 1 від “ 29 ” серпня 2023 року

Завідувач кафедри географії та менеджменту туризму

Олександр КОРОЛЬ

Схвалено навчально-методичною радою географічного факультету
Протокол № 1 від “ 29 ” серпня 2023 року

Голова навчально-методичної ради географічного факультету

Наталя АНДРУСЯК

1. Мета навчальної дисципліни полягає у формуванні в здобувачів вищої освіти системи теоретичних знань з фізичної географії, забезпеченні практичних навичок у роботі з географічною картою, її номенклатурою. Розуміння зв'язку між фізико-географічними процесами та розвитком сфери туризму.

Основними **завданнями** є: ознайомити студентів із загальною теорією фізичної географії; навчити використовувати здобуті знання у практичній діяльності; довести необхідність та значення отриманих під час вивчення дисципліни знань з фізичної географії у сучасному житті та людини загалом та фахівця практика зокрема.

Пререквізити: вихідна дисципліна.

2. Результати навчання.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент має поглибити вивчення таких **компетентностей:**

ЗК2. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя

СК21. Здатність аналізувати територіальне поєднання рекреаційно-туристичних ресурсів, господарства та інфраструктури за формами та видами туризму.

ФК22. Здатність надавати фізико-географічну характеристику географічних регіонів і окремих країн світу; надавати туристичну країнознавчу характеристику окремих країн світу та аналізувати їхню туристичну спеціалізацію (ОП міжнародний туризм)

Програмні результати навчання:

ПРН2. Знати, розуміти і вміти використовувати на практиці базові поняття з теорії туризму, організації туристичного процесу та туристичної діяльності суб'єктів ринку туристичних послуг, а також світоглядних та суміжних наук

ПРН3. Знати і розуміти основні форми і види туризму, їх поділ

ПРН27. Пояснювати спеціалізацію туризму на основі аналізу територіального поєднання рекреаційно-туристичних ресурсів, господарства та інфраструктури.

ПР33. Знати фізико-географічні та економіко-географічні особливості країн світу, що визначають їхню країнознавчу характеристику та спеціалізацію в міжнародному туризмі. Уміти аналізувати дані про природу, культуру, історію та туристичну інфраструктуру країни як чинники туризму; виявляти їхній вплив на розвиток і спеціалізацію туризму тих або інших туристських регіонів і країн (ОП Міжнародний туризм).

Студенти також мають

розуміти:

- закономірності поширення фізико-географічних процесів, їх зміни та антропогенний вплив на їх розвиток;

знати:

– фізико-географічні та економіко-географічні особливості регіонів та країн світу, що визначають їх спеціалізацію в міжнародному туризмі;

– чинники диференціації природи й головні географічні закономірності поверхні Землі;

– системи фізико- і суспільно-географічних чинників, їх вплив на просторову організацію та формування туристичних послуг;

– основні причини виникнення глобальних проблем людства та шляхи їх розв'язання

уміти:

– аналізувати дані про природу, як чинника розвитку туризму;

– орієнтуватись в географічній карті,

- практично використовувати здобуті географічні знання, застосовувати принципи критичного аналізу до ключових теорій розвитку території;
- встановлювати залежність між фізико-географічними процесами, соціальним рівнем розвитку країн і регіонів та економічними показниками;

3. Опис навчальної дисципліни

3.1. Загальна інформація

Назва навчальної дисципліни <i>«Фізична географія світу»</i>												
Форма навчання	Рік підготовки	Семестр	Кількість			Кількість годин						Вид підсумкового контролю
			кредитів	годин	змістових модулів	лекції	практичні	семінарські	лабораторні	самостійна робота	індивідуальні завдання	
Денна	1	2	4	120	2	30	30	1-	--	60		залік

3.2. Структура змісту навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин					
	Усього	У тому числі				
		л	п	лаб	інд.	с.р.
1	2	3	4	5	6	7
Змістовий модуль 1. Загальна фізична географія світу						
Тема 1. Поділ земної поверхні на материки й океани та гіпотези їх походження	9	2	2	-	-	5
Тема 2: Ендогенні процеси, що змінюють поверхню Землі	11	2	4	-	-	5
Тема 3. Екзогенні процеси, які змінюють поверхню Землі	13	4	4	-	-	5
Тема 4. Класифікація форм рельєфу	11	2	4	-	-	5
Тема 5. Атмосфера. Класифікація клімату. Вплив атмосферних процесів на диференціацію природи земної поверхні	14	4	-	-	-	10
Тема 6. Гідросфера. Загальна фізико-географічна характеристика Світового океану	9	2	2	-	-	5
Разом за ЗМ1	67	16	16			35
Змістовий модуль 2. Регіональна фізична географія світу						
Тема 7. Регіональна фізична географія поверхні Землі. Африка	9	2	2	-	-	5

Тема 8. Регіональна фізична географія поверхні Землі. Австралія, Антарктида	9	2	2	-	-	5
Тема 9. Регіональна фізична географія поверхні Землі. Південної Америки	9	2	2	-	-	5
Тема 10. Регіональна фізична географія поверхні Землі. Північна Америка	13	4	4	-	-	5
Тема 11. Регіональна фізична географія поверхні Землі. Євразія	13	4	4	-	-	5
Разом за ЗМ2	53	14	14	-	-	25
Усього годин за ЗМ 1 та ЗМ 2	120	30	30	-	-	60

3.3. Теми практичних занять

№	Назва теми	год./балів
1	Гіпотези походження материків та океанів (дискусійна бесіда)	2/2
2	Вулкани світу, як туристичні дестинації	6/8
3	Вивчення географічної номенклатури основних форм рельєфу світу	4/7
4	Вивчення географічної номенклатури форм рельєфу України	2/3
5	Вивчення географічної номенклатури водних об'єктів світу, островів та півостровів	6/10
6	Вплив людини на зміну природи поверхні Землі:	4/5
7	Природоохоронні об'єкти Африки Природоохоронні об'єкти Євразії Природоохоронні об'єкти Північної Америки Природоохоронні об'єкти Південної Америки	6/5
Всього:		30/40

3.4. Самостійна робота

Для засвоєння матеріалу курсу «Фізична географія світу» окрім аудиторних занять (лекційних, семінарських, практичних) значну увагу приділено самостійній роботі студентів (особливо на заочній формі навчання). Зокрема, до форм самостійної роботи віднесено:

1. Вивчення додаткової літератури.
2. Підготовка до семінарських та практичних занять.
3. Підготовка до проміжного та підсумкового контролю.
4. Самостійне опрацювання запропонованих тем, питань,

Перевірка знань здійснюється шляхом включення питань самостійної роботи до змістових модулів дисципліни.

№	Назва теми	К-сть годин
1	Гіпотези походження Землі	4
2	Особливості рухів Землі (рух навколо осі та орбітальний рух).	4

3	Сейсмічні зони світу, їх безпека для туризму	5
4	Робота текучих та підземних вод	5
5	Форми рельєфу України	4
6	Основні показники погоди. Кліматичні пояси та області світу	5
7	Води суходолу	5
8	Загальна фізико-географічна характеристика Світового океану	5
9	Природні національні парки Африки	5
10	Природні національні парки Австралії	5
11	Природоохоронні об'єкти Північної Америки	4
12	Природоохоронні території Північної Америки	5
13	Природні зони Євразії	4
Всього		60

*Оцінка самостійної роботи входить до тематичного і підсумкового контролю.

4. Методи навчання

У процесі викладання навчальної дисципліни використовуються наступні методи навчання:

1. пояснення, створення проблемної ситуації, бесіда, розповідь
2. методи контролю і самоконтролю у навчанні (усний, письмовий, тестовий, графічний, самоконтроль і самооцінка)
3. методи стимулювання навчальної діяльності (навчальна дискусія, створення ситуації інтересу у процесі викладення, створення ситуації новизни, опора на життєвий досвід студента).

5. Критерії оцінювання результатів навчання з навчальної дисципліни

Критерієм успішного проходження здобувачем освіти підсумкового оцінювання може бути досягнення ним мінімальних порогових рівнів оцінок за кожним запланованим результатом навчання навчальної дисципліни, які варто визначати за допомогою числової (відсоткової) шкали оцінювання знань і трансформувати в оцінку використовуваної рейтингової шкали у кількості балів, що виділяються для кожного запланованого результату навчання навчальної дисципліни.

Критерії оцінювання за основними видами робіт – [завантажити >>>](#)

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90-100	A	відмінно	зараховано
80-89	B	добре	
70-79	C		
60-69	D	задовільно	
50-59	E		
35-49	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

6. Засоби оцінювання

Засобами оцінювання та демонстрування результатів є:

- контрольні тестування;
- усне опитування;
- презентація матеріалів за темами семінарських занять;
- доповідь із презентацією з теоретичних питань.

7. Методи контролю

Форми поточного та підсумкового контролю:

- усна відповідь;
- захист презентацій;
- тестування на платформі moodle ;
- перевірка практичних завдань.

Форма підсумкового контролю – залік,

Контрольні заходи проводяться з метою оцінки рівня підготовки студентів з дисципліни на різних етапах її вивчення і здійснюються у вигляді поточного та підсумкового семестрового контролю (заліку).

Мінімальна кількість балів, які повинен набрати студент для зарахування поточного контролю, становить **10 балів**. Умови допуску студента до підсумкового семестрового контролю (заліку): 20 балів за поточними модулями та виконання практичних робіт (не менше однієї на модуль).

Підсумковий семестровий контроль з дисципліни є **обов'язковою** формою контролю навчальних досягнень студента. Він здійснюється під час проведення заліків, іспитів в тестовій формі на платформі **moodle**. Загальна кількість балів за успішне виконання завдань підсумкового модуля – 40. У разі використання заборонених джерел студент на вимогу викладача залишає аудиторію та одержує загальну нульову оцінку (0).

Розподіл балів, які отримують студенти

Поточне тестування та практична робота				Підсумковий модуль	Сума
Модуль №1		Модуль №2			
Теоретичний	Практичний	Теоретичний	Практичний		
10	20	10	20	40	100

Рекомендована література

Основна література

1. Байцар А. Фізична географія України. Навчально-методичний посібник. Львів. Видавн. центр ЛНУ ім. І. Франка, 2012. 354 с.
2. Багров М.В., Боков В.Л., Черваньов І.Г. Землезнавство. Київ : Либідь, 2000. 463 с.
3. Ковалишин Д., Волік О., Демянчук П., Гулик С, Царик Л. Регіональна фізична географія поверхні Землі : Навчальний посібник. В 2-х ч. Тернопіль, 2013. 512 с.
4. Ковалишин Д., Демянчук П., Сивий М., Гулик С, Гавришок Б, Волік О. Регіональна фізична географія поверхні Землі : Навч. посібн. В 3-х ч. Ч. 3. Тернопіль, 2018. 568 с.
5. Коротун І.М. Загальне землезнавство. Рівне, 1999. 308 с.
6. Маринич О. М., Шищенко П. Г. Фізична географія України : підручник. 3-тє вид., стер. К. : Т-во «Знання», КОО, 2018. 479 с.

Додаткова література та інформаційні інтернет-джерела

1. Наукова електронна бібліотека періодичних видань НАН України [Електронний ресурс] // Електронний фонд Національної бібліотеки України ім. В. І. Вернадського. Режим доступу : <http://dspace.nbu.gov.ua:8080/dspace/>
2. Вулкани світу. Режим доступу: <https://pohod-v-gory.com/vulkany-planet/>
3. Інтерактивна карта діяльності вулканів та землетрусів. Режим доступу: <https://www.volcanoesandearthquakes.com/>